Ner 275. ROK 1841. SRODA 1 GRUDNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć, miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Eligiego.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Samosław.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
	6	27" 4"' 068	+ 1° 1	2"' 19	Południowy słaby	Pochmurno	Deszcz
29	2	4, 040	+ 2, 6	2, 42	Wschodni słaby	"	Deszcz
	10	4, 040	+ 2, 9	2, 56	Zadeu	"	

Wiadomości zagraniczne.

FRANCYA.

Paryż 13 Listopada.

Kilkakrotnie już wspominaliśmy o rozróżnieniu jakie w nowym gabinecie panuje, w przedmiocie kwestyi rozbrojenia floty. *Journal des Débats*, który wprawdzie popiera gabinet; ale często ulega wyższéj woli, opierając się naglącym żądaniom Anglii, kilkakrotnie już przemawiał przeciw rozbrojeniu wielkich statków, a *Presse*, od niejakiego czasu stanowczy organ gabinetu, pod tym względem przychylała się do woli Anglii i tylko zdawała się wyszukiwać środki przekonania opinii publicznéj, że rozbrojenie wielkich okrętów nie prowadzi bynajmniéj do zmniejszenia siły morskiéj Francyi. Kiedy przeto niedawno wielka liczba wysłużonych i w służbie morskiéj doświadczonych majtków została uwolnioną i przez świeżych rekrutów zastąpioną, *Presse* usprawiedliwiała ten środek, a *Journal des Débats* zupełnie milczał. Zkąd wyciągnięto domysł, że w Tuilleries nie jest podzielanem zdanie ministrów w przedmiocie kwestyi rozbrojenia floty. Albowiem nie stan rzeczy na morzu śródziemnem okazuje potrzebę utrzymania silnéj floty, ale przewidywanie wojny, jaka może wybuchnąć między Anglią i Stanami Zjednoczonemi. Dowód tego daje między innemi dzisiejszy dziennik *Patrie* który przypisuje szczególną missyę podróży morskiéj xięcia Joinville i jego pobytowi w Ameryce północnéj, mniema bowiem że xiąże w tym punkcie może być pewniejszym i bezstronniejszym niż jakikolwiek inny ajent teraźniejszego gabinetu, przychylnego polityce angielskiéj. Mówią że dowódzca wyprawy do wyspy ś. Heleny, miał się wybornie sprawić z swego poselstwa, i podług jego raportu Stany Zjednoczone były tak uzbrojone, że mogą wytrzymać wojnę z Anglią.

Dnia 20 Listopada.

Królewskiem rozporządzeniem z dnia 19 listopada izby prawodawcze na dzień 27 grudnia są zwołane. — Według pogłoski giełdowéj ministrowie Soult, Humann i Teste mieli się podać do dymissyi, któréj jednak król odmówił, poczém ministerstwo zgodziło się na rozbrojenie armii i floty i przełożenie izbom projektu do założenia kolei żelaznych. — Rozkaz do utworzenia korpusu obserwacyjnego na granicy belgijskiéj cofnięto. — Sąd parów w sprawie Quenisetta i jego spólników rozpocznie się dnia 1 grudnia. — Król francuzów traktuje publicznie beja tunetańskiego jako władzcę, poséła mu podarunki i przyjmuje nawzajem od niego. Niedawnemi czasy posłał mu cztery normandzkie konie z przepysznym powozem i otrzymał te-

raz rumaka wojennego rzadkiéj piękności z bogatym rzędem, trzy lwy, strusia, kozy dzikie, kosztowne materye i t. d. — Po ukończeniu wyborów municypalnych w Tuluzie okazało się że rząd ani jednego nie ma stronnika, tak że prawdopodobnie na samym wstępie urzędowania nowa municypalność rozwiązaną zostanie. — Baron Oskar Bernadotte, wódz konnéj gwardyi narodowéj w Pau, siostrzeniec króla szwedzkiego zaślubił panne de Navailles, córkę bardzo starodawnéj i znakomitéj familii w Béarne, któréj przodkowie spokrewnieni byli z xiążęcym domem Alberta; tym sposobem obie familie z Béarne: Henryka IV. i Karola XIV. w osobie Jana połączą się.

ANGLIA.

Dzienniki angielskie zaprzeczają wprost pogłoskom w gazetach francuzkich ponawianym, jakoby bank angielski miał zamiar nową zaciągnąć pożyczkę od banku francuzkiego. — W skutek nowo zarządzonego śledztwa w sprawie fałszowania papierów skarbowych, oprócz pana Smith i pan Rapallo do Newgate zaprowadzony został, gdzie przed najbliższy sąd przysięgłych stawieni będą. Dziennik *Courier* utrzymuje że pewna obca dama imie Monteagle na sfałszowanych papierach skarbowych podpisywała a teraz się na stały ląd schroniła. Dumyślają się że to jest Contemporaine znana autorka listów Ludwikowi Filipowi przypisywanych.

HISZPANIA

Wiadomości z Madrytu pod dniem 13 listopada donoszą, że kortezów członkowie katalońscy wyprawili deputacyą z Walencyi do prezesa rady ministrów, prosząc o względy dla uczestników niespokojności w Barcelonie i Walencyi zaszłych. W miejsce Don Juana Garnica naczelnika politycznego Walencyi mianowany został Don Francisco Sarthou kapitanem jeneralnym Andaluzyi. Don Marieno Ricafort przeniesiony do Aragonii, a Don José Caratala mianowany kapitanem jenerelnym Andaluzyi. W prowincyach baskijskich Rodil nakazał pod karą śmierci wydanie wszelkiéj broni.

PORTUGALIA. Według doniesień z Lizbony pod 8 listopada Visconde Sa da Bandeira w senacie zwracał rządu uwagę na nieustającą emigracyą z Madeiry do osad angielskich. W izbie deputowanych użalano się mocno, że fałszowanie monety w Oporto doszło do najwyższego stopnia. Z Londynu nadszedł plan do zawarcia traktatu handlowego le nie pod tak korzystnemi warunkami jak mi…erstwo wigów ofiarowało.

AMERYKA.

New-York 1 Listopada.

Z Mexyku nadeszły nowe wiadomości podług których kraj ten był w zupełném powstaniu, z wszystkich stron wojska postępowały ku stolicy. Aż do 15 września w Mexyku niezostał wykonany stanowczy krok, ale spodziewano się go co chwila.

Rząd Stanów Zjednoczonych wydał rozkaz zbudowania 6 paropływów wojennych ale nie wielkich wymiarów tylko po 4—700 beczek. Użyte w nich być mają koła szruflowe wynalezione świeżo przez jednego oficera marynarki amerykańskiéj.

Mexyk. Hamburgska Nowa gazeta udziela następujących wiadomości o wybuchłem powstaniu w d. 31 sierpnia w mieście Mexyku, z prywatnego listu, który z téj stolicy otrzymała, sięgające do d. 14 września.

31 *Sierpnia.* Dziś o 4 godzinie po południu, kiedy się właśnie zabierało na okropną z wichrami i grzmotem połączoną burzę które tak często te strony nawiedzają, niezwyczajny krzyk i hałas na ulicy przywołał mnie do okna; spostrzegłem jak wielkie mnóztwo ludzi na wszystkie strony biegło i każdy do swego mieszkania pospieszał. Z początku sądziłem że chronią się tak spiesznie przed ulewą, lecz obaczywszy że sąsiedzi nasi zamykają okienice, zacząłem się dopytywać i z podziwieniem dowiedziałem się, że blizki krewny prezydenta Bustamente, jenerał Valencya, który zeszłego roku walczył przeciwko rewolucyi i przed kilkoma jeszcze tygodniami otrzymał za to bardzo kosztowną honorową szablę, oświadczył się teraz przeciw obecnemu rządowi. Tu nie nazywają tego zbuntowaniem ale oświadczeniem się (pronunciare) a buntownicy zowią się pronunciados. Jenerał Valencya pronunciował się wsparty wyborowém wojskiem, i zajął w moc swoją tak zwaną cytadellę, dawniejsza fabrykę tabaki odosobniony budynek rowami otoczony, na wstępie do miasta znajdujący się. Liczba tego wojska rozmaicie bywa podawaną, i waha się między 700 a 2000 ludzi; jednakże mają oni lepszą i liczniejszą artyleryą jak rządowa. Utrzymują że jenerał Valencya zachowa się spokojnie, dopóki Santana z Veracruz i jenerałowie Paredes i Cortazar z środka kraju nie nadciągną.

Wieczór o 7méj godzinie. Stary prezydent ma mieć silne postanowienie bronienia swéj władzy; widziałem go ciągnącego z pałacu przez miasto na czele wojska które mu wiernem pozostało; jest go może 300 ludzi piechoty i 350 kawaleryi, aby zaś pokazać ludności, że ma jeszcze wiele wojska, ustawił je w szeregach po dwóch ludzi. Że zaś po raz pierwszy w swoim życiu widziałem w tym kraju żołnierzy gotujących się do bitwy, wzruszyła mnie bardzo ta głęboka ponurość na wszystkich twarzach panująca, i pełne znaczenia poruszenia wszystkich. Mexykanie są nawykli do walki, ale teraz ci żołnierze bić się muszą z pułkami, w których znajduje się wielu ich przyjaciół, znajomych i krewnych, z któremi oni przed kilkoma jeszcze dniami w zgodzie żyli. Prezydent Bustamente od pewnego czasu mieszka w klasztorze Sgo Augustyna, który za bezpieczniejszy uważa jak własny pałac. Pałac szczególniéj przez to jest broniony, że wieże obok stojącéj katedry, armatami zostały obsadzone. W tym kraju wszelkie składy i mury nadzwyczajnie mocno są stawiane, tak że każdy dom może służyć za doskonałą warownię.

Wieczór 10 *godzina.* Aby nie doznać głodu przez zamknięcie ulic zaopatrzylismy się w żywność, i dla zasłony od rabusiów, wszystką broń opatrzyliśmy, ulaliśmy kule i przygotowali ładunki. Jutro z rana oczekują napadu na cytadellę.

1 *Września.* Dom w którym mieszkam, znajduje się bardzo blizko klasztoru Sgo Augustyna, przez całą więc noc słyszałem powtarzające się wołania szyldwachów: »quien vive!« »Sentinella alerta!« Słusznie zarzucano prezydentowi Bustamente, że najlepsze chwile bezkorzystnie strawił, co i w tym przypadku powiedzieć można. Dziś rano wyszedłszy na przechadzkę za miasto, widziałem jak procunciados zaopatrywali się bez przeszkody w żywność i amunicyą. Powstańcy mają najpiękniejsze armaty i najlepiéj ubranych żołnierzy. Jedyną przyczyną, za pomocą któréj jenerał Valencya zdołał tak znaczną liczbę wojska na swoją stronę przeciągnąć, jest, że on każdemu ze swych żołnierzy daje dziennie bitego hiszpańskiego talara, gdy tymczasem rząd prawie żanego żoldu nie płaci. Bustamente obsadził wejścia i drogi do klasztoru Sgo Augustyna wiodące wańtuchami wełny. Przed pałacem stoi artylerya z zapalonemi lontami.

11 *godzina wieczór.* Brama i tak warowna naszego domu zapartą jeszcze została belkami i workami piasku, i inne sąsiednie domy toż samo poczyniły. Podczas tego słyszeliśmy strzelanie z klasztoru Sgo Augustyna.

2 *Września.* Kanonada wczorajsza wymierzoną została na wielu zbiegów którzy z klasztoru Sgo Augustyna uciekali. Valencya na brzegu miasta zabrał wszystkie mocniejsze punkta jeden po drugim, mianowicie kościoły; wydał on także proklamacyą na którą rząd odpowiedział i nadmienił, że obce wpływy są przyczyną téj wojny domowéj; natychmiast posłowie wyszykowali z tego powodu noty, w których oświadczyli, że członkowie obecnego rządu osobiście odpowiedzialnemi będą za wszelkie wyniknąć ztąd mogące skutki dla zagranicznych mieszkańców Mexyku. Od wczoraj wszystkie składy towarów zostały zamknięte, i wydano rozkaz aby nikt z domu nie wychodził. Dziś w południe zawzięcie strzelano, wiele bomb rzucono, z których zaledwie kilka ze szkodą pękło; słyszeliśmy najwyraźniéj świst kul które po nad domami naszemi przelatywały.

5 *Września.* Bitwa dłużéj potrwała jak się spodziewano; w tych dniach wiele granatów i bomb ze szańców wyrzucano, ale żadnéj szkody one nie zrządziły; jednakże wielu ludzi którzy przypadkowo byli na ulicach, jako żołnierze zastrzelonych zostało. Magistrat dał prezydentowi zupełną i nieograniczoną władzę, i podniósł cło konsumowe 15 pct. na czas nieoznaczony. Wiele bardzo mówiono, że ma być miasto na rabunek oddane.

7 *Września.* Miasto ogłoszoném zostało w stanie oblężenia. Santana znajduje się jeszcze w Perote i nie śmie jeszcze przejść równiny Puebla, gdyż 700 ludzi wyborowéj jazdy rządowéj stoi mu na przeszkodzie.

11 *Września.* Dziś wyciągnął prezydent ze swòjém wojskiem przeciwko cytadelli, lecz nie zadługo się wrócił, lękał się bowiem aby go nie odcięto.

14 *Września.* Rząd tutejszy od czasu francuzkiéj blokady nadzwyczaj się lęka reklamacyi Europejskich mocarstw, i dla tego wydał bulletyn ogłaszający rozporządzenie, aby cudzoziemcy narodowe flagi na domach swoich powywieszali, aby w przypadku rabunku tylko sami Mexykanie dotknięci zostali, ale dotychczas żadna flaga wywieszoną nie została. Kongres wszelkich jakie tylko być mogą używa środków, aby jeszcze zatrzymać władzę do 31 grudnia. Wczoraj arcybiskup udał się do cytadelli, aby ułożyć trynmwirat z jenerałów Santana, Valencya i prezydenta Bustamente, ale pronunciados ani chcą o tém słyszeć i sami władzą zamierzają opanować. W dniu 17 t. m. spodziewany jest tu jenerał Paredes z 14

armatami i 3000 ludzi; zapewne wtedy wszystkie wojska opuszczą prezydenta Bustamente; do owéj chwili siedziemy w naszych obwarowanych domach.

W Mexyku, tak kończy się owa korespondencya w wyżej nadmienionéj gazecie zamieszczona, nie ma ani spisu wojskowego, a straż wojskowa składa się z ochotników; Indyanie i Mestizowie gwałtem na wsiach brani są do wojska. Tych biedaków, którzy w łachmanach i prawie boso chodzą, zaledwie jaki żołd otrzymują, i od lat wielu mówią, że tylko oficerowie korzystają z rewolucyi, uznał jenerał Valencya za zdolnych do sądzenia o politycznych stosunkach i do stanowienia o losie ojczyzny. Przeszłego roku, kiedy przeciw Bustamentowi występował, zupełnie inaczej mówił. Proklamacya jenerała Valencya jest wszakże bardzo interessującą, gdyż zawiera głęboki rzut oka na stan i wypadki rewolucyi dawnych kolonii Hiszpańskich. Styl jéj jest napuszony, każdy nakoniec pronunciados przyrzekł, że starać się będzie klęski narodu złagodzić. Przy każdém takiem pronunciamento każdy oficer otrzymuje wyższy stopień, a kto tak był szczęśliwym, że zawsze znajdował się na stronie zwyciężającéj, bardzo prędko zostać może jenerałem. Dla tego też wMexyku tyle jest jenerałów co we Francyi.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 29 do dnia 30 Listopada.

Koszucki Hipolit, Zarzycka Anna, Słomski Kajetan, Oraczewski Edward ob., z Polski. — Pacewicz Kajetan, Stefanek Franciszek ob., Maidell Adolf ob., z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Naimski Kazimierz ob., Krzyszka Jakób, Mozalski Jan Kanty ob., Bukowski Józef, ob., do Polski; — Stadnicki hr., Vausitard Jerzy, do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 617.

DYREKCYA OGÓLNA SZPITALI
W Wolném Mieście Krakowie.

Zawiadamia publiczność, iż na dniu 6 grudnia r. b. w Sekretaryacie Dyrekcyi Ogólnéj Szpitali, odbędzie się licytacya na wypuszczenie w przedsiębiorstwo prania bielizny w szpitalu starozakonnych przez lat trzy, poczynając od dnia 1 stycznia 1842 r. mający przeto chęć podjęcia się téj entrepryzy, zechcą w miejscu i czasie powyżéj oznaczonych od godziny 11 do 1 z południa złożyć deklaracye opieczętowane wyszczególniające ile od ceny złp. 316 tytułem rocznego wynagrodzenia za czyszczenie bielizny ustanowionéj, odstępują i domieszczą do tychże *vadium* w kwocie złp. 50 które jako kaucya aż do expiracyi kontraktu w kassie szpitalnéj pozostanie, o innych zaś warunkach w miejscu odbyć się mającéj licytacyi, bliższą wiadomość powziąść mogą.

Kraków d. 15 listopada 1841 r.

Prezydujący.
SCHINDLER

(2r.) Sekr. *Tyralski.*

Ogłoszenie konkursu na katedrę matematyki elementarnéj w Uniwersytecie Jagelońskim.

Niniejszém w imieniu Senatu Akademickiego w Krakowie, podpisany podaje do publicznéj wiadomości: iż końcem obsadzenia katedry matematyki elementarnéj w Uniwersytecie Jagiellońskim, z obowiązkiem wykładania tego przedmiotu w języku polskim lub łacińskim, 7 godzin w tygodniu, według autora statutem przepisanego, z pensyą 6,000 złp. rocznie, otwiera się konkursowy popis.

Życzący sobie otrzymać tę katedrę winien podać prośbę do rektora Uniwersytetu najpóźniéj na dzień 18 lutego 1842 r. z załączeniem do niéj następujących dowodów: 1mo metryki, 2do biegu życia, 3io dyplomu na Dra filozofii otrzymanego w krakowskim lub innym Uniwersytecie należącym do państwa jednego z trzech Najjaśniejszych Opiekuńczych Dworów kraju tutejszego, 4to zaświadczeń z odbytych wszystkich nauk dla wydziału filozoficznego przepisanych.

Następnie kandydaci, którzy po przejrzeniu przez Senat Akademicki próśb ich i dowodów za ukwalifikowanych do ubiegania się uznani będą, wezwani zostaną od rektora Uniwersytetu do odbycia konkursu postanowionego nieodmiennie na dzień 30 marca 1842 piśmiennie, a na dzień 31 t. m. i r. ustnie w języku wyżéj wspomnionym.

Kraków dnia 29 listopada 1841 r.

Sekretarz Uniw. Jagell.

(1r.) *Czaputowicz.*